

PRZEWODNIK

**informujący o lokalnie dostępnych
formach opieki zdrowotnej,
pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej
dla osób z zaburzeniami psychicznymi**

GMINA MIEJSKA ŻORY

2024 r.

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie	3
2. Placówki i instytucje udzielające świadczenia w zakresie zdrowia psychicznego.....	3
2.1. Wykaz zakładów podstawowej opieki zdrowotnej	3
2.2. Wykaz zakładów specjalistycznej opieki zdrowotnej	4
2.3. Oddziały szpitalne (psychiatryczne i leczenia uzależnień)	5
2.4. Oddziały dzienne (psychiatryczne i leczenia uzależnień)	5
2.5. Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne	5
3. Placówki i instytucje pomocy społecznej	6
3.1 Wykaz placówek i instytucji pomocy społecznej.....	8
4. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Rybniku	9
5. Organizacje pozarządowe świadczące pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi.....	10
6. Aktywizacja zawodowa.....	14
6.1. Powiatowy Urząd Pracy.....	14
6.2. Zakłady Pracy Chronionej.....	15
6.3. Zakład Aktywności Zawodowej	15

1. Wprowadzenie

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 listopada 2023 roku w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 (Dz.U. z 2023 r., poz. 2480) jednym z zadań samorządów powiatowych jest przygotowanie i udostępnienie mieszkańcom oraz samorządowi województwa aktualizowanego corocznie przewodnika informującego o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi (w wersji papierowej lub elektronicznej).

W związku z powyższym w ramach upowszechniania wiedzy na temat dostępnych form opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi powstał przewodnik, który zawiera podstawowe informacje i dane kontaktowe w tym zakresie. Przewodnik dostępny jest na stronie internetowej <https://bip.zory.pl/kategorie/1243-ochrona-zdrowia-psychicznego/artykuly/9909-przewodnik-informujacy-o-lokalnie-dostepnych-formach-opieki-zdrowotnej-pomocy-spoecznej-i-aktywizacji-zawodowej-dla-osob-z-zaburzeniami-psychicznymi?lang=PL>

2. Placówki i instytucje udzielające świadczenia w zakresie zdrowia psychicznego

Osoby z zaburzeniami psychicznymi, ich rodziny i opiekunowie z terenu Żor mogą skorzystać z placówek podstawowej opieki zdrowotnej, a także ze specjalistycznej opieki psychiatrycznej.

2.1. Wykaz zakładów podstawowej opieki zdrowotnej

lp.	Nazwa	Adres	Telefon		Adres e-mail Strona WWW
			dorośli	dzieci	
Zakłady Podstawowej Opieki Zdrowotnej					
1	NZOZ „De - Med” Sp. z o.o.	ul. Dworcowa 12	324342365	324342560	de_med@op.pl , de-med@tlen.pl
2	NZOZ „Elmed” Sp. z o.o.	os. Powstańców Śl.	324341636	324343938	elmedzory@onet.eu
3	NZOZ „Alfa - Med” Sp. z o.o.	ul. Promienna 1	324343272	324355590	przychodnia@alfamed-zory.pl
4	NZOZ „Eskulap” Sp. z o.o.	os. 700-lecia Żor PU-15	324342266	324345882	eskulap6@poczta.onet.pl
5	NZOZ „Kor - Med” Lek. Sp. Part.	os. Korfanteo PU-10	324343406		kormed@vp.pl
6	NZOZ „Medyk”	os. Ks. Władysława 27	324341355	324341531	biuro@nzoz-medyk.pl
7	NZOZ „Na Rondzie”	Al. Wojska Polskiego 3c	327247338	-	przychodnia@narondzie.pl
8	NZOZ „Szkol – Med”	os. Księcia Władysława 27	324341355, 502539870	-	mariakasiorowska@o2.pl
9	NZOZ Przychodnia Miejska w Żorach Sp. z o.o.	ul. Gwarków 22a	324407688	-	przychodnia@mzoz.zory.pl
10	NZOZ Przychodnia Miejska w Żorach Sp. z o.o.	ul. Dąbrowskiego 20	32 4341248	-	-
11	MZOZ Sp. z o.o. Żory	ul. Dąbrowskiego 20	32 4341224	-	szpital@mzoz.zory.pl

2.2. Wykaz zakładów specjalistycznej opieki zdrowotnej

lp.	Nazwa	Adres	Telefon	Adres e-mail Strona WWW
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień (dla dorosłych)				
1	NZOZ „Medyk”	os. Ks. Władysława 27	324341355	biuro@nzoz-medyk.pl
2	NZOZ Poradnia Zdrowia Psychicznego i Uzależnień S.C.	os. Sikorskiego 52	324341954	pzpiu@o2.pl
3	INTEGRUM Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień	Al. Wojska Polskiego 4b/29	327229444	integrum.zory@op.pl http://integrum.com.pl/
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień (dla dzieci i młodzieży)				
1	NZOZ Ośrodek Medyczo - Terapeutyczny „SYRIUSZ”	ul. Promienna 5A	327231274 666379004	osrodek@nzoosyriusz.pl http://www.zory.nzoosyriusz.pl

NZOZ „Medyk” oferuje bezpłatne świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dorosłych oraz z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień.

NZOZ Poradnia Zdrowia Psychicznego i Uzależnień S.C. oferuje bezpłatne świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dorosłych oraz terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu.

INTEGRUM Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień realizuje bezpłatne świadczenia opieki zdrowotnej w zakresie terapii osób uzależnionych i współuzależnionych oraz zagrożonych uzależnieniem i członków ich rodzin, zamieszkałych na terenie Miasta Żory, w zakresie:

- diagnozy i leczenia psychiatrycznego osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu i/lub innych substancji psychoaktywnych,
- terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu i/lub innych substancji psychoaktywnych udzielane ambulatoryjnie w formie porady, wizyty (w tym wizyty domowe), sesje psychoterapii indywidualnej, grupowej, rodzinnej/par.

NZOZ Ośrodek Medyczo - Terapeutyczny „SYRIUSZ” realizuje bezpłatne świadczenia opieki zdrowotnej w Poradni Zdrowia Psychicznego. Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci, Młodzieży i ich Rodzin przyjmuje pacjentów do 18 roku życia bądź do 26 lat, gdy dziecko uczęszcza do szkoły (konieczna ważna legitymacja szkolna/studencka).

Rodzaje świadczeń:

- diagnoza i leczenie psychiatryczne
 - orzecznictwo psychiatryczne
 - diagnoza psychologiczna
 - psychoterapia indywidualna
 - pomoc psychologiczna
 - psychoterapia grupowa
 - psychoedukacja pacjenta i jego rodziny
 - praca z rodziną
 - program terapeutyczno-rehabilitacyjny dzieci z autyzmem i zespołem Aspergera
- Ponadto NZOZ SYRIUSZ oferuje również usługi prywatne.

2.3. Oddziały szpitalne (psychiatryczne i leczenia uzależnień)

Na terenie Miasta Żory nie ma oddziałów szpitalnych psychiatrycznych i leczenia uzależnień. Najbliższa placówka znajduje się w Rybniku i została ujęta w poniższej tabeli, natomiast wykaz podmiotów leczniczych w Polsce, w tym oddziałów szpitalnych psychiatrycznych i leczenia uzależnień można znaleźć na stronie <https://rpwdl.ezdrowie.gov.pl/RPM/Search?AspxAutoDetectCookieSupport=1>

lp.	Nazwa	Adres	Telefon	Adres e-mail Strona WWW
Oddziały szpitalne psychiatryczne i leczenia uzależnień				
1	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Państwowy Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Rybniku	44-201 Rybnik ul. Gliwicka 33	32 4328100	https://psychiatria.com kancelaria@psychiatria.com

2.4. Oddziały dzienne (psychiatryczne i leczenia uzależnień)

NZOZ Ośrodek Medyczno - Terapeutyczny „SYRIUSZ” realizuje bezpłatne świadczenia opieki zdrowotnej na oddziale dziennym w zakresie:

- zaburzenia emocji, mieszane zaburzenia zachowania i emocji, nerwice dziecięce,
- ADHD,
- ASD: autyzm dziecięcy, HFA (autyzm wysoko funkcjonujący), zespół Aspergera,
- opóźnienie rozwoju psychoruchowego,
- zaburzenia lękowe, dysfunkcyjna nieśmiałość, problemy w relacjach rówieśniczych,
- mutyzm wybiórczy,
- zespół natręctw,
- tiki,
- dolegliwości psychosomatyczne, bóle psychogenne,
- odmowa chodzenie do szkoły,
- trudności w nauce, dysleksja rozwojowa.

lp.	Nazwa	Adres	Telefon	Adres e-mail Strona WWW
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień (dla dzieci i młodzieży)				
1	NZOZ Ośrodek Medyczno - Terapeutyczny „SYRIUSZ”	ul. Promienna 5A	32 7231274	osrodek@nzosyriusz.pl http://www.zory.nzosyriusz.pl

2.5. Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne

Celem pracy **Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Żorach** jest realizacja szerokiego zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej uwzględniającej potrzeby dzieci, ich rodziców i nauczycieli w zakresie:

- diagnozowania poziomu rozwoju, potrzeb i możliwości, zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych,
- prowadzenia terapii dzieci w zależności od rozpoznanych potrzeb oraz wspomaganie ich rodzin.

Od 1 stycznia 2016 r. decyzją Śląskiego Kuratorium Oświaty poradnia orzeka na rzecz dzieci niewidomych i słabowidzących, niesłyszących i słabosłyszących oraz z autyzmem, w tym zespołem Aspergera.

Poradnia zatrudnia psychologów, pedagogów i logopedów z bogatym doświadczeniem, stale doskonalących swoje umiejętności. Udziela dzieciom i młodzieży pomocy psychologicznej, pedagogicznej, logopedycznej, doradza w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, a także pomaga rodzicom i nauczycielom w rozwiązywaniu problemów dydaktyczno – wychowawczych. Placówka świadczy usługi dla dzieci od trzeciego roku życia i młodzieży uczącej się.

W ramach pracy Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej działa **Wiodący Ośrodek Koordynacyjno – Rehabilitacyjno – Opiekuńczy**, który na mocy podpisanego porozumienia z Ministerstwem Edukacji Narodowej rozpoczął swoją działalność 1 grudnia 2017 r.

Do najważniejszych celów pracy ośrodka należą:

- udzielanie rodzicom specjalistycznej informacji dotyczącej problemów rozwojowych dziecka,
- wskazywanie właściwych form kompleksowej, specjalistycznej pomocy , w szczególności rehabilitacyjnej, terapeutycznej, fizjoterapeutycznej, psychologicznej, pedagogicznej i logopedycznej,
- organizowanie wczesnego wspomaganie rozwoju, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci do 3 roku życia,
- koordynowanie korzystania z usług specjalistów dostępnych na obszarze powiatu.

lp.	Nazwa	Adres	Telefon	Adres e-mail Strona WWW
Poradnie psychologiczno-pedagogiczne				
1	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Żorach	ul. Wodzisławska 1/207	324345329 605362183	psychologiczna@wp.pl http://www.pppzory.pl
2	Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna SENSUS w Żorach	ul. Traugutta 1	504316686	https://www.facebook.com/Sensus-Centrum-Wspierania-Rozwoju-693399567460348/

3 Placówki i instytucje pomocy społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żorach ma na celu pomoc najbardziej potrzebującym w mieście. To właśnie w MOPS można uzyskać wszelkiego rodzaju świadczenia pieniężne jak i niepieniężne. W strukturach MOPS Żory funkcjonują:

- **Ośrodek Interwencji Kryzysowej.** Ośrodek świadczy bezpłatne usługi w zakresie:
 - pomocy psychologicznej - w formie terapii indywidualnej, terapii par, terapii małżeństw; terapii rodzinnej,
 - pomocy prawnej,
 - grup wsparcia,

- udzielania schronienia w Hostelu osobom będącym w ostrym kryzysie życiowym ze szczególnym uwzględnieniem osób doznających przemocy domowej .
- Pomoc w Ośrodku Interwencji Kryzysowej udzielana jest osobom w kryzysie, a szczególnie po doświadczeniu:
 - napaści i przemocy,
 - radykalnej zmiany życiowej,
 - konfliktów rodzinnych i w związkach,
 - przemocy domowej,
 - straty i żałoby,
 - zagrażającym samobójstwem,
 - wypadku, katastrofy i innych nagłych traumatycznych zdarzeń.
- **Zespół Wsparcia Osób Starszych i Niepełnosprawnych.** Pracownicy Zespołu rozpatrują sprawy:
 - kierowania osób do Domów Pomocy Społecznej (w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi),
 - przyznawania usług opiekuńczych (w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi – dorośli i dzieci) w miejscu zamieszkania,
 - wydawania, przyjmowania i rozpatrywania wniosków z zakresu rehabilitacji społecznej dofinansowanych ze środków Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych (turnusy rehabilitacyjne, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, dotyczących likwidacji barier architektonicznych, barier technicznych),
 - realizacji i dofinansowania z programu „Aktywny Samorząd”.
- **Dział Pomocy Środowiskowej.** Świadczy usługi w zakresie udziela pomocy finansowej (zasiłki celowe, okresowe, stałe, specjalne), rzeczowej, pomocy asystenta rodziny, pracy socjalnej.
- **Dział Świadczeń Rodzinnych.** Świadczy usługi w zakresie:
 - przyznawania zasiłku pielęgnacyjnego,
 - przyznawania świadczenia pielęgnacyjnego z tytułu rezygnacji zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej,
 - przyznawania specjalnego zasiłku opiekuńczego,
 - przyznawania zasiłku rodzinnego i dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
 - przyznawania jednorazowego świadczenia wynikającego z ustawy „Za życiem”,
 - przyznawania świadczenia rewalidacyjnego na dziecko do 36 miesiąca życia.

Ponadto Miasto Żory na podstawie stosownego porozumienia z Miastem Jastrzębie-Zdrój ma możliwość realizacji zadań związanych z prowadzeniem Środowiskowego Domu Samopomocy. Środowiskowy Dom Samopomocy jest dziennym ośrodkiem wsparcia typu A i B. Uczestnikiem może zostać osoba niepełnosprawna, powyżej 18 roku życia, z niepełnosprawnością intelektualną, a także osoba, która z powodu przewlekłej choroby psychicznej doświadcza trudności w życiu codziennym, w kształtowaniu swoich stosunków społecznych, czy zawodowych, która nie wymaga leczenia szpitalnego. Celem ośrodka jest zapewnienie osobom niepełnosprawnym intelektualnie oraz po kryzysie psychicznym miejsca, które da im poczucie bezpieczeństwa, zrozumienia, akceptacji, jak również braku izolacji w środowisku domowym oraz społecznym. Zajęcia prowadzone są w nowo wyremontowanych salach:

- pracownia muzykoterapii,
- pracownia ceramiczna,
- pracownia ogrodnicza – stolarska,
- pracownia kulinarna,
- pracownia gospodarstwa domowego,
- pracownia komputerowa,
- pracownia doświadczania świata,
- pracownia arteterapii.

W ośrodku realizowane są zajęcia mające na celu; utrzymanie dobrej formy psychicznej i intelektualnej oraz sprawności funkcjonalnej uczestników; wspieranie poczucia własnej wartości i bezpieczeństwa; rozwój i utrzymanie dobrej sprawności motorycznej, rozwój umiejętności nawiązywania i utrzymywania kontaktów, porozumiewania się, oraz samodzielności w myśleniu, działaniu i wypowiedaniu się; poprawę sprawności funkcjonowania w miejscu zamieszkania; wspieranie w różnych sytuacjach życiowych.

Miejski Dom Pomocy Społecznej w Żorach zapewnienia osobom starszym i niepełnosprawnym fizycznie usługi bytowe, opiekuńcze i wspomagające na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających.

Dzienny Dom „Senior +” w Żorach od 01.02.2021 jest prowadzony przez Miejski Dom Pomocy Społecznej (poprzednio przez Zakład Produkcyjno – Usługowy „Wspólna Pasja” w Żorach).

Dom jest placówką wsparcia dziennego pobytu przeznaczoną dla osób nieaktywnych zawodowo w wieku 60+, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają wsparcia w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych. Dom jest placówką koedukacyjną, dysponującą 30 miejscami.

Siedziba Domu mieści się w Żorach, przy ul. Kłokocińskiej 78a w części budynku Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Żorach.

Dom przeznaczony jest dla mieszkańców Gminy Miejskiej Żory.

Czynny w dniach od poniedziałku do piątku w godzinach od 8⁰⁰ do 16⁰⁰.

Do Domu przyjmowane są osoby na podstawie rodzinnego wywiadu środowiskowego przeprowadzonego przez pracownika socjalnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żorach i wydanej decyzji kierującej.

3.1 Wykaz placówek i instytucji pomocy społecznej

lp.	Nazwa	Adres	Telefon	Adres e-mail Strona WWW
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej				
1	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żorach, w tym:	ul. Księcia Przemysława 2	32 43 42 412 32 43 43 713	mops@mops.zory.pl http://www.szansana.websit.e.pl/
1.1	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	ul. Boryńska 13	32 43 57 840 32 43 53 072	oikzory@op.pl

1.2	Zespół do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie	ul. Boryńska 13	32 43 57 840 32 43 53 072 wew.28	zpp@mops.zory.pl
1.3	Zespół Wsparcia Osób Starszych i Niepełnosprawnych:	ul. Boryńska 13	32 43 57 840 32 43 53 072 wew. 23	
	Kierowanie do Domów Pomocy Społecznej (w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi)		32 43 57 840 32 43 53 072 wew. 23	
	Przyznawanie usług opiekuńczych (w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi – dorośli i dzieci) w miejscu zamieszkania		32 43 57 840 32 43 53 072 wew. 23 lub 30	
1.4	Punkt terenowy 1	ul. Księcia Przemysława 2	32 43 42 412 32 43 43 713 wew. 20	
1.5	Punkt terenowy 2	ul. Księcia Przemysława 2	32 43 42 412 32 43 43 713 wew. 16	
1.6	Punkt terenowy 3	os. Pawlikowskiego PU-13	517 258 070	
1.7	Punkt terenowy 4	ul. Gwarków 5A	32 43 58 690	
1.8	Punkt terenowy 5	Ul. Boryńska 13	32 43 57 840 32 43 53 072 wew. 25 i 30	
1.9	Koordinator ds. Mieszkań Chronionych	ul. Księcia Przemysława 2	32 43 43 412 32 43 43 713 wew. 18 535 292 515	
2.0	Koordinator ds. osób bezdomnych	ul. Gwarków 5	570 278 444	
2.1	Dział świadczeń rodzinnych	ul. Wodzisławska 1	32 43 29 160 32 43 29 161 32 43 29 162 32 43 29 168	dsr@mops.zory.pl
Miejski Dom Pomocy Społecznej				
2	Miejski Dom Pomocy Społecznej w Żorach	os. Powstańców Śl. 20	32 43 42 250	biuro@mdps.zory.pl www.mdps.zory.bip.net.pl

4. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Rybniku

Podstawowym zadaniem systemu orzecznictwa o niepełnosprawności jest ustalanie, na podstawie oceny ograniczenia zdolności do samodzielnego funkcjonowania w różnorodnych sferach życia związanych z aktywnością człowieka, prawa do korzystania z ulg i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym na podstawie przepisów prawa. W ramach orzecznictwa o niepełnosprawności prowadzone są postępowania ustalające:

- niepełnosprawność osób w wieku do 16 roku życia;
- stopień niepełnosprawności w stosunku do osób, które ukończyły 16 rok życia;
- wskazania do korzystania z ulg i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym stosownie do naruszonej sprawności organizmu i ograniczeń funkcjonalnych uzasadniających korzystanie z nich.

W ramach ustawowo realizowanych zadań Zespół orzeka m.in. w zakresie zaburzeń psychicznych:

- upośledzenia umysłowego, od upośledzenia umiarkowanego (kod 01-U);
- chorób psychicznych, w tym: zaburzeń psychotycznych, zaburzeń nastroju począwszy od zaburzeń o umiarkowanym stopniu nasilenia, utrwalonych zaburzeń lękowych o znacznym stopniu nasilenia, zespołów otępiennych (kod 02-P);
- całościowych zaburzeń rozwojowych, powstałych przed 16 rokiem życia, z utrwalonymi zaburzeniami interakcji społecznych lub komunikacji werbalnej oraz stereotypami zachowań, zainteresowań i aktywności o co najmniej umiarkowanym stopniu nasilenia (kod 12-C).

lp.	Nazwa	Adres	Telefon	Adres e-mail Strona WWW
1	Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Rybniku	ul. Chrobrego 39 44-200 Rybnik	32 4237202	zonr@pzon.rybnik.pl http://www.pzon.rybnik.pl

5. Organizacje pozarządowe świadczące pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi

Celem **Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Inteligektualną Koło w Żorach** jest:

- działania na rzecz wyrównywania szans osób z niepełnosprawnością intelektualną,
- tworzenia warunków przestrzegania wobec nich praw człowieka,
- prowadzenia ku ich aktywnemu uczestnictwu w życiu społecznym oraz wspieranie ich rodzin.

W ramach Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Inteligektualną działają następujące placówki:

OWI – Ośrodek Wczesnej Interwencji jest niepubliczną, specjalistyczną placówką, która obejmuje swoim działaniem wszystkie dzieci objęte ubezpieczeniem w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia i Unii Europejskiej. Placówka realizuje kontrakt w ramach realizacji umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie rehabilitacja lecznicza dla dzieci z zaburzeniami wieku rozwojowego. Ośrodek Wczesnej Interwencji zapewnia wielospecjalistyczną i kompleksową rehabilitację dzieci zagrożonych nieprawidłowym rozwojem psychoruchowym (głównie z wysokiego ryzyka ciężowo – porodowego) oraz dzieci z zaburzonym rozwojem psychoruchowym. Do placówki kierowane są dzieci w wieku od urodzenia do 7 roku życia z grupy wysokiego ryzyka ciężowo – porodowego, z wadami ośrodkowego układu nerwowego (OUN) – małogłowiem, wodogłowiem z przepukliną oponowo – rdzeniowego, z zespołami abberacji chromosomowej, z chorobami metabolicznymi układu nerwowego, z mózgowym porażeniem dziecięcym, z nieprawidłowym rozwojem psychoruchowym o ustalonej lub nieustalonej etiologii. Rocznie przyjmowanych jest około 800 małych pacjentów, z czego połowa kwalifikowana jest do stałej rehabilitacji i terapii.

OREW - Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczy jest niepubliczną placówką oświatową przeznaczoną dla wychowanków w wieku od 3 do 25 roku życia z głęboką niepełnosprawnością intelektualną ze sprzężeniami, którzy wymagają kompleksowej

wielodyscyplinarnej pomocy rehabilitacyjno – edukacyjnej, świadczonej w odpowiednich warunkach i z opieką dostosowaną do stanu psychofizycznego i wieku. OREW jest współrealizatorem kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia, w ramach którego udzielane są świadczenia w zakresie rehabilitacji dzieci z zaburzeniami wieku rozwojowego w ośrodku/oddziale dziennym. Celem działania placówki jest poprawa rozwoju psychoruchowego i społecznego, poprawa ogólnego stanu zdrowia i sprawności oraz umiejętności funkcjonowania w życiu codziennym, rozwijanie zainteresowania otaczającym światem, poznawanie rzeczy, zjawisk, rozwój myślenia, rozwijanie umiejętności współżycia w grupie. Wychowankowie są codziennie dowożeni i odwożeni na zajęcia rewalidacyjno – wychowawcze. Wychowankowie są nie tylko z terenu miasta Żory, ale również z gmin ościennych takich jak Suszec, Pawłowice, Rybnik, Krzyżowice, Świerklany, Orzesze, Wodzisław Śląski, Czerwionka-Leszczyny, Miedźna, Czyżowice, Mszana.

WTZ – Warsztaty Terapii Zajęciowej jest placówką dziennego pobytu. Celem działania Warsztatu jest rehabilitacja społeczna i zawodowa, zmierzająca do optymalnego przygotowania do samodzielnego życia, w którym uczestnik będzie mógł pełnić rolę zgodnie ze swoimi możliwościami, potrzebnymi, zainteresowaniami i oczekiwaniami otoczenia. Celem zajęć prowadzonych na Warsztacie Terapii Zajęciowej jest przygotowanie uczestników do pełnienia możliwie wielu realnych ról aktywnego członka rodziny, a więc osoby samodzielnej w obsłudze, zaradnej, kompetentnej w podstawowych pracach domowych, przygotowania do niezależnego i aktywnego funkcjonowania w środowisku lokalnym, placówkach użyteczności publicznej, w kontaktach międzyludzkich, przygotowania do prostych prac zarobkowych. Terapia zajęciowa w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej odbywa się w grupach pięcioosobowych w następujących pracowniach terapeutycznych:

- Bizuterii
- Bukieciarska
- Ceramicznej
- Dekoratorsko – technicznej
- Ekspresji artystycznej
- Florystycznej
- Gospodarstwa domowego
- Komputerowej
- Ogrodniczej
- Rękodzielniczej
- Stolarskiej
- Sztuki użytkowej
- Świecy i witrażu
- Technik różnych
- Tkactwa i makramy
- Tkaniny artystycznej
- Wikliny i papieroplastyki

ŚRR – Świetlica Rewalidacyjno-Rehabilitacyjna jest placówką przeznaczoną dla osób dorosłych po 25 roku życia, posiadających orzeczenie o głębokiej niepełnosprawności intelektualnej. Uczestnikami ŚRR są byli wychowankowie OREW. Przepisy oświatowe nie pozwalają na to, by osoby po 25 roku życia kontynuowały zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze w OREW. Również NFZ, z chwilą gdy kończy się ważność orzeczenia

o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, przerywa dofinansowanie do rehabilitacji. W rezultacie osoby po 25 roku życia, z orzeczoną głęboką niepełnosprawnością intelektualną, pozostawały poza systemem pomocy. Z myślą o tych właśnie osobach utworzono Placówkę 25. W ramach Placówki 25+ prowadzone są zajęcia rewalidacyjne, czyli działania wchodzące w zakres rewalidacji osób głęboko niepełnosprawnych, będące kontynuacją zajęć prowadzonych wcześniej w OREW, a więc zajęcia z wykorzystaniem następujących metod:

- elementy metody ruchu rozwijającego Weroniki Scherborne,
- metoda Knillów,
- metoda Dobrego Startu,
- stymulacja polisensoryczna,
- metoda praktycznego działania,
- metoda zabawy, gry dydaktyczne,
- ćwiczenia relaksacyjne,
- metody ekspresji twórczej,
- a także elementy innych metod.

Uczestnicy Placówki 25+ poddawani są zabiegom fizjoterapeutycznym mającym na celu uniknięcie regresu fizjologicznego, usprawnianie fizyczne oraz rugowanie bólu. Dodatkowo odbywać się będą następujące zajęcia:

- ceramiczne,
- arteterapia,
- biblioterapia,
- sylwoterapia,
- chromoterapia,
- hortiterapia.

W okresie od 03.01.2022r. do 30.12.2022r. Świetlica Rewalidacyjno Rehabilitacyjna funkcjonuje w ramach realizacji zadania publicznego pt: „Bardzo Istotne Ogniwo w Systemie – Placówka 25+ dla osób z głęboką niepełnosprawnością. Świetlica Rewalidacyjno - Rehabilitacyjna (ŚRR) finansowanego z Gminy Miejskiej Żor

Ponadto w ramach zajęć prowadzonych na ŚRR odbywa się rehabilitacja społeczna, dzięki której rozwijane są takie kompetencje uczestników jak: funkcjonowanie i uczestnictwo w życiu grupy, kształtowanie świadomości przynależności do środowiska rówieśniczego, zaspokojenie potrzeb szacunku i uznania, a więc szeroko pojęta socjalizacja.

Mch – Mieszkanie Chronione. Mieszkanie Chronione powstało w 2019 roku ramach projektu „Razem do samodzielności w Żorach – aktywizacja osób i rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym”, realizowanym w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020. Po zakończeniu powyższego projektu PSONI Koło w Żorach prowadziło Mieszkanie Chronione w ramach kolejnego projektu pn. „Samodzielność drogą do niezależności”. Zadanie polegało na prowadzeniu w Żorach Mieszkania Chronionego dla 7 osób z niepełnosprawnością, a w szczególności z niepełnosprawnością intelektualną zamieszkałych na terenie miasta Żory. Zadanie było realizowane w okresie od 13.01.2020r. do 31.12.2020r. oraz od 04.01.2021r. do 30.04.2021r. Projekt współfinansowany był ze środków Gminy Miejskiej w Żorach. Główną ideą prowadzenia Mieszkania Chronionego było zapewnienie kompleksowego wsparcia osobom z niepełnosprawnością poczynawszy od dnia narodzin aż do późnej starości, a także podążanie za trendem deinstytucjonalizacji w zakresie udzielanej pomocy osobom

z niepełnosprawnościami i wdrażanie opieki wytchnieniowej dla ich rodzin. Prowadzenie Mieszkania Chronionego dla osób z niepełnosprawnością stanowi także praktyczną realizację prawa osób z niepełnosprawnościami do niezależnego życia i włączenia w społeczność lokalną, o którym mowa w art. 19 Konwencji ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami. Mieszkania Chronione, funkcjonując, jako małe formy wsparcia mieszkaniowego są najbardziej adekwatną do potrzeb formą wsparcia, umożliwiającą osobom z niepełnosprawnościami, w tym osobom wymagającym bardzo intensywnego wsparcia, największą niezależność, możliwość decydowania o sobie i pozostanie w społeczności lokalnej. Specyficzne potrzeby osób z niepełnosprawnością intelektualną są możliwe do zaspokojenia jedynie poprzez stworzenie im warunków do bezpiecznego zamieszkania, w otoczeniu osób będących w podobnej sytuacji życiowej i zdrowotnej oraz przy zapewnieniu im wsparcia życzliwych i rozumiejących ich problemy opiekunów. Stan niepełnosprawności intelektualnej, który cechują trudności w abstrakcyjnym myśleniu, nauce, komunikowaniu się z innymi ludźmi i trudności w relacjach społecznych, a także związane ze stanem inne choroby i niepełnosprawności sprzężone w zasadniczy sposób wpływają na wykluczenie społeczne i marginalizację tej grupy osób. Zamieszkanie osób z niepełnosprawnościami w Mieszkanii Chronionym w istotny sposób wpłynęło na zmniejszenie wykluczenia społecznego tych osób oraz pozwoliło na pełniejsze i bardziej świadome uczestnictwo w życiu lokalnej społeczności. Z dniem 01.05.2021r. Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Żorach rozpoczęło realizację projektu „**Samodzielnie przez życie**”. Zadanie realizowane jest we współpracy z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – Oddział Śląski, w ramach konkursu pn. „Pokonamy bariery” (zadania zlecone z art.36 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych.).Celem projektu jest zwiększenie samodzielności życiowej 17 osób z niepełnosprawnością intelektualną poprzez prowadzenie treningów samodzielności mających na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych w codziennym samodzielnym życiu.

BOP – Biuro Obsługi Placówek. Biuro Obsługi Placówek jest jednostką Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Żorach, powołaną do wykonywania zadań i czynności o charakterze kadrowym, administracyjnym, biurowym i księgowym na rzecz wszystkich placówek PSONI, a także wszelkich czynności, które są niezbędne dla sprawnego, prawidłowego i zgodnego z wszelkimi obowiązującymi przepisami funkcjonowania Stowarzyszenia. Do zadań pracowników BOP należy również przygotowywanie i obsługa projektów mających na celu promowanie Stowarzyszenia, polepszanie, jakości świadczonych przez placówki PSONI usług, a także zdobywanie dodatkowych środków finansowych. Do zadań pracowników BOP należy również wykonywanie zadań zleconych przez Zarząd Koła PSONI w Żorach.

Celem Stowarzyszenia „Wspólna Pasja” założonego przez pracowników Zakładu Aktywności Zawodowej jest działanie na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez organizowanie pomocy w przystosowaniu osoby niepełnosprawnej do pracy, reintegracji społecznej oraz wspomaganie jej rozwoju zawodowego, kształcenia i edukacji. Ponadto Celem stowarzyszenia jest także upowszechnianie w społeczeństwie zasad poszanowania praw osób z niepełnosprawnością, działania na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Celem Klubu Abstynentów „STER” jest działanie na rzecz ozdrowienia moralnego i psychicznego uzależnienia osób od alkoholu, dążenie do trwałej abstynencji członków klubu stworzenie alternatywnego środowiska ludziom pragnącym zaprzestania picia alkoholu, udzielania informacji i pomocy w kwestii wyboru metod i sposobów leczenia, samokształcenie indywidualne i grupowe w zakresie norm moralno-etycznych ze szczególnym uwzględnieniem istoty choroby alkoholowej, propagowanie idei trzeźwości na terenie miasta, pomoc w rozwiązywaniu konfliktów i trudnych problemów życiowych.

lp.	Nazwa	Adres	Telefon	Adres e-mail Strona WWW
1	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Żorach	ul. Piastów Górnośląskich 8 (os. Księcia Władysława)	324343678	bop.zory@psoni.org.pl http://psoni.zory.pl
2	Stowarzyszenie „Wspólna Pasja”	ul. Bażancia 40	324358004	zaz@wspolnapasja.org http://wspolnapasja.org
3	Klub abstynentów "STER" w Żorach	os. Sikorskiego 52/111	-	

6. Aktywizacja zawodowa

Powiatowy Urząd Pracy realizuje zadania w zakresie łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej poprzez udzielenie pomocy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy w znalezieniu pracy, a także pracodawcom w pozyskaniu pracowników przez pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe. Osoby bezrobotne i niepełnosprawne zarejestrowane jako poszukujące pracy mogą skorzystać z usług i instrumentów rynku pracy ułatwiających wejście na rynek pracy, m.in. staży, szkoleń, wsparcia na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej. Pracodawcy mogą ubiegać się o środki na wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy, w tym również w celu przystosowania stanowiska pracy dla potrzeb osoby niepełnosprawnej.

Przy realizacji swoich zadań PUP Żory współpracuje z pracodawcami oraz instytucjami wspierającymi aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych w tym niepełnosprawnych ze względu na choroby psychiczne.

6.1 Powiatowy Urząd Pracy

lp.	Nazwa	Adres	Telefon	Adres e-mail Strona WWW
1	Powiatowy Urząd Pracy w Żorach	ul. Osińska 48	32 43 42 790 32 32 42 004	sekretariat@pup.zory.pl http://zory.praca.gov.pl

6.2 Zakłady Pracy Chronionej

Zakład pracy chronionej jest przedsiębiorstwem przystosowanym do zatrudniania osób z wyższymi stopniami niepełnosprawności. Do głównych celów jego funkcjonowania należy nie tylko wypracowanie zysku, jak w każdej firmie, ale także aktywizacja zawodowa osób, które nie poradziłyby sobie na otwartym rynku pracy.

UWAGA ! Obecnie na terenie naszego miasta nie ma żadnego zakładu pracy chronionej.

Z wykazem zakładów pracy chronionej znajdujących się na terenie województwa śląskiego można się zapoznać na stronie:

<https://www.katowice.uw.gov.pl/wydzial/wydzial-rodziny-i-polityki-spoecznej/wykazy-i-rejestry>

6.3 Zakład Aktywności Zawodowej

Zakład Aktywności Zawodowej prowadzony jest w formie samorządowego zakładu budżetowego.

Celem działalności Zakładu Aktywności Zawodowej jest zatrudnianie oraz kompleksowa rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych w stosunku do których orzeczono znaczny i umiarkowany stopień niepełnosprawności, a także przygotowanie ich do życia w otwartym środowisku oraz pomoc w realizacji pełnego, niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia w miarę ich indywidualnych możliwości.

Zadania w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej niepełnosprawnych pracowników realizowane są przez Zakład poprzez:

- organizowanie miejsc pracy dla pracowników niepełnosprawnych zgodnie z ich indywidualnymi kwalifikacjami, umiejętnościami, możliwościami oraz zainteresowaniami,
- zapewnienie opieki medycznej oraz zabezpieczenie usług rehabilitacyjnych w celu optymalizacji rozwoju fizycznego i usprawnienia narządu ruchu pracowników niepełnosprawnych,
- wspieranie pracowników niepełnosprawnych przy rozwiązywaniu problemów życiowych, a także współpraca z ich rodzinami oraz opiekunami w tym zakresie,
- opracowywanie i realizowanie indywidualnych programów rehabilitacji zawodowej i społecznej.

lp.	Nazwa	Adres	Telefon	Adres e-mail Strona WWW
1	Zakład Aktywności Zawodowej Zakład Produkcyjno-Usługowy „Wspólna Pasja”	ul. Bażancia 40	324358004	zaz@wspolnapasja.org http://wspolnapasja.org